

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 6. De juramento fidelitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

quod non; nullibi enim in iure legitur, Vasallo concedi quod neglectam renovationem investiturae purgare possit celeriter satisfactione contra leges superius relatas. Verum est, hoc iure canonico concedi Emphyteuta, ut habetur c. 3. de Locati, si neglexit solutionem canonis debito tempore; sed ab hoc non fit paritas ad Vasallum propter leges in contrarium stantes, loc. cit. censent tamen aliqui cum Julio Claro q. 49. n. 9. concedendum ex aequitate.

Ad 15. Resp. quod sic, si neglectus investiturae non provenit ex contumacia, per L. 9. ff. de Minoribus. §. 5. ibi: *Si in commissum incidisse vectigalium dicatur, erit in integrum restituito; quod sic erit accipiendum si non dolus ipsorum interveniat: ceterum cessabit restituito.* Dixi: *si non provenit ex contumacia*; intellige *vera*; si enim ex *presumpta* tantum, videtur etiam restituendus ex L. 8. ff. eod. ibi: *Minor etiam si quasi contumax condemnatus sit: in integrum restitutionis auxilium implorabit*: intelligenda est, quando ob praesumptam, non veram contumaciam condemnatus. Unde quando dicitur, Minoribus ex delicto non subveniri; verum esse, si sit delictum ex natura rei, seu Theologicum; cum autem mere civile; quale est neglectus renovationis investiturae. Ad 16. constat ex lib. 2. de Praescript.

1734 Prater dicta not. 1. Vasallum ex successione, proximum pubertati, retinere feudum, nec ante completum 14. aetatis annum teneri ad petendam investituram, lib. 2. feud. tit. 55. c. *Imperialem*, §. 1. quo sensu etiam intelligendus venit textus lib. 2. tit. 26. §. *si quis*, ibi: *fidelitatem facere non cogatur, donec venerit in majorem aetatem*, nimirum pubertatis completae, ubi §. sequenti additur, *si quis decesserit filio impubere relicto, fidelitatem nec ipse, nec alius pro eo facere cogitur; idem de servitio personali: alius tamen pro eo faciens servitium admittetur.* Sed in hoc attendenda est consuetudo; & hac aetas attenditur etiam in foeminis, cum leges indefinite loquantur.

1735 Not. 2. tempus, intra quod debet renovari investitura, incipere currere à die

Tom. III.

scientia, quod feudum sit apertum, seu per mortem Domini, seu per mortem Vasalli: & est quidem continuum quoad dies etiam feriatis; sed tamen utile, ita, ut si iustum impedimentum interveniret, durantis impedimenti tempus non computaretur; colligitur hoc ex l. 1. feud. tit. 22. relato supr. ibi: *nisi iusta causa intervenierit*; cum priori parte excipe casum, quo feudum est hereditarium; tunc enim tempus non incipit currere à die notitiae, ut dictum est; sed *post aditam hereditatem*; nam antequam adeatur hereditas, investitura peti non potest, cum necdum habeatur jus ad feudum. Unde, quando dicitur, quod *filius ipso iure sit haeres*, intelligitur haeres in potentia proxima; sed non in actu; cum possit non acceptari.

§. 6.

De juramento fidelitatis.

Duplex reperitur formula juramenti, 1736 quo Vasallus Domino directo jurat fidelitatem in investitura; prima reperitur lib. 2. feud. tit. 5. ibi: *Ego juro ad haec Sancta Dei Evangelia, quod quodammodo in antea ero fidelis huic, sicut debet esse Vasallus Domino, nec id, quod mihi sub nomine fidelitatis commiserit Dominus, pandam alii ad ejus detrimentum me sciente.* Altera lib. 7. ibi: *est & alia de novo super fidelitatis juramento forma inventa, & utentium approbata consuetudine, qua hodie fere in omni Curia videtur obtinere*, cujus verba sunt: *Ego X. juro, super haec Sancta Dei Evangelia, quod ab hac hora in antea usque ad ultimum diem vitae meae ero fidelis tibi Cajo Domino meo, contra omnem hominem excepto Imperatore vel Rege.*

1737 Circa istam formulam juramenti dubitari potest 1. ad quid extendat sese vox illa: *ero fidelis*? 2. quanam sint *servitia*, ad quae vi sui juramenti obligatur Vasallus? 3. quas obligationes reciprocas habeat Dominus?

Ad 1. & 2. quod communiter explicetur his verbis: *Ego juro, quod nunquam scienter ero in consilio, vel auxilio, vel in facto, quod tu amittas vitam, vel membrum aliquod, vel quod tu recipias in*

Eff 2

per-

persona aliquam lationem, vel injuriam, vel contumeliam: vel quod tu amittas aliquem honorem, quem nunc habes, vel in antea habebis: & si scivero, vel audivero de aliquo, qui velit aliquid istorum contra te facere, pro posse meo, ut non fiat, impedimentum prestabo: & si impedimentum prestare nequivero, quam cito potero, tibi nuntiabo, & contra eum, prout poterero, auxilium tibi prestabo: etsi contigerit, terrem aliquam, quam habes, vel habebis, injusto, vel fortuito casu amittere, eam recuperare jurabo, & recuperatam omni tempore retinere; & si scivero te velle juste aliquem offendere, & inde generaliter, vel specialiter fuero requisitus, meum tibi, sicut poterero, prestabo auxilium, & si aliquid mihi de secreto manifestaveris, illud sine tua licentia nemini pandam, vel per quod pandatur, faciam; & si consilium meum super aliquo facto postulaveris, illud tibi dabo consilium, quod mihi videbitur magis expedire tibi, & nunquam ex persona mea aliquid faciam scienter, quod pertinet ad tuam, vel tuorum injuriam, vel contumeliam; sic exponitur apud Haunold. tom. 3. tr. 9. n. 694.

1738 Not. autem illa, quod ero tibi fidelis contra omnem hominem excepto imperatore, vel Rege, debere restrictè intelligi ad omnem hominem, contra quem salva conscientia, atque adeo pietate, esse licuerit; juramentum enim intelligitur de his, quæ licite fieri possunt, & non repugnant naturali justitiæ, ac pietati; in casu autem, quo quis habet duplex feudum, & occurrit casus, quod domini directi inter se discordent, ac quisvis petat obsequia Vasalli; censent aliqui teneri adesse illi, cui prius juravit, quod secundum juramentum intelligatur solum de his, quæ licite potest, atque adeo non de assententia contra dominum priorem, cui prius juravit; alii dicunt etiam primum juramentum esse tacite conditionatum, si alio juramento non prohibeatur: alii demum volunt in tali casu præferendum dominum antiqui feudi, licet Vasallus in id primo successerit, postquam noviter accepit feudum aliud, ab alio.

1739 Ad 2. Resp. Servitia, seu obsequia, Domino à Vasallo debita, exprimi eod. lib. tit. 6. ibi: qui domino suo fidelitatem

jurat, ista sex in memoria semper habere debet: incolume, tutum, honestum, utile, facile, possibile: & quidem, incolume, ne sit in damno domino suo de corpore suo; tutum: ne sit ei in damno de secreto suo, vel de munitionibus suis, per quas esse tutus potest; honestum: ne sit ei in damno de sua justitia, vel de aliis causis, quæ ad honestatem ejus pertinere videntur; utile: ne sit ei in damno de suis possessionibus; facile, vel possibile: ne id bonum, quod Dominus suus facere leviter poterat, faciat ei difficile: neve id, quod possibile ei erat, faciat impossibile; & quia non sufficit abstinere à malo, nisi fiat, quod bonum est, restat, ut in sex prædictis consilium, & auxilium Domino præstet.

Ad 3. Resp. inter præcipuas Domini 1740 obligationes esse, quod spectato jure cõmuni non possit jus suum Domini directi, invito Vasallo, in alium transferre, nisi proprietate, feudi Vasallo applicanda, cadere velit. §. ex ead. L. 2. tit. 34. Ex eadem lege descendit, quod dominus, sine voluntate Vasalli, feudum alienare non potest. Cõterum obligario Domini, relate ad Vasallum, multo minor est obligatione Vasalli ad Dominum; nam Dominus non tenetur Vasallo jurare fidelitatem; Vasallus tenetur fructus pignoris à domino dati pro certo debito computare in sortem; dominus autem non, si feudum à Vasallo accepit in pignus debiti; dominus non amittit dominium directum feudi negligens in tempore dare investituram Vasallo; hic autem jus utile, negligens investituram renovare debito tempore &c. Hæc insinuasse sufficiat, quantum est fori nostri.

ARTICULUS II.

De Emphyteusi.

Supponendum 1. de Pereyra in Elu. 1741 Scid. n. 991. Emphyteusim dici à Græco verbo Emphyteuo, quod est *insero, planto, quasi implantatio, insitio*. Nam in Emphyteusim accipit quis rem, ut exsterili, fertilem, quasi plantando, efficiat; ac